

Ångfartyget Boxholm II 1988

Ångbåtens Vänner

Bildad 1982

"Föreningen skall verka för att ångfartyget Boxholm II fortsättningsvis skall kunna befara sjön Sommen, vara vedeldad och fortsättningsvis kunna betjäna bygden kring sjön Sommen såsom den hittills gjort."

Ångbåtsepoken är i alla fall inte riktigt slut. Än tuffar ett 15-tal passagerarbåtar omkring i svenska farvatten eller i några av sjöarna. En av dem är just gamla "II:an" en 84-årig skönhet i svart och vitt på den sägenomspunna djupvattensjön Sommen på gränsen mellan Småland och Östergötland. Bara sjön i sig själv är värd en mäsas - en ångbåtstur med Boxholm II är en upplevelse. Men en ångbåt drivs inte framåt enbart med idealitet och kokande vatten. Det fordras mer därtill ....

Kanske kan just Din insats hjälpa till att hålla ångan uppe på kanske det sista vedeldade passagerarfartyget i Sverige. Föreningen har för närvarande omkring 240 medlemmar.

Ring 0142-521 10 eller 502 07 och boka en tur med

S/S Boxholm II

HB Ångbåtstrafiken, Fällhagsvägen 44
590 10 Boxholm

*Vill du veta mer om verksamheten, ring då Gunnar Ulfso 0140-10090,
Gunnar Kronström 0140-12645 eller Inga-Britt Sand 0142-50207.*

En genuin Ångbåtskultur

Trots det miserabla sommarvädret 1987 har det åter bekräftats att S/S Boxholm II - Sommens pärla - har en framskjuten plats i varje sann ångbåtsväns hjärta. Rekord ifråga om antalet genomförda turer igen! Vi har fått rader av uppskattningsbevis. Inte bara från medlemmar i våra bygder utan även från medlemmar och ångbåtsentusiaster runt om i vårt land.

Att vara medlem i "Ångbåtens Vänner" är att med sin medlemsavgift stödja en idé. Du bidrar också till att bevara den fina och genuina ångbåtskulturen.

Föreningens avsikt är att bygga upp ett kapital, som kan tas i anspråk den dag de verkligt stora utgifterna kommer. Det är något vi måste räkna med. Det kan exempelvis röra sig om omfattande och kostnadskrävande åtgärder i ångpanna och maskineri. Vi kan alla glädjas vid åsynen av båten på sjön Sommen och då känna tillfredsställelse vid tanken på att just jag själv med min medlemsavgift bidragit till båtens fortbestånd.

Du är också välkommen att bli medlem i vår förening genom att skicka in din anmälan.

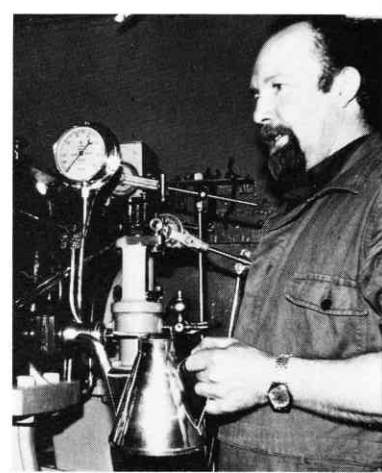
Gunnar Ulfsbo, ordförande

Besättningen har ordet

Sedan S/S Boxholm II var ny år 1904 har hon ägts av Boxholm AB. Men år 1982 beslöt företaget att inte längre driva båten. Eftersom vi var anställda vid Boxholm AB fick vi erbjudande om att köpa henne. Vi gör nu vår sjunde säsong. Under den tiden har vi genomfört en hel del förändringar på båten. Den första var inglasningen, så att passagerarna vid sämre väderlek ändå kan njuta av utsikten och den goda ångpannevärmen.

Vi har också tillverkat en slip för att kunna ta upp båten för översyn, besiktning, bottenmålning mm. Slipen har vi tillverkat på vår fritid medan Ångbåtens Vänner har stått för alla materialkostnader. Tidigare hyrde vi kranbil för att ta upp båten ur sjön. Det innebar en kostnad på ca 12.000 kronor vartannat år.

Det är många föreningar, skolor och andra sammanslutningar som gör en ångbåtsresa till en årligen återkommande tradition. År 1986 fick vi en förfrågan om vi kunde arrangera en vigsel ombord. En anonym givare tillverkade ett altare och skänkte det till oss och vi har sedan dess haft ett flertal vigslar ombord på Boxholm II.

Vår förhoppning är att alla ska trivas ombord och få uppleva en oförglömlig båttur. Vi har även en dröm att sommarsäsongen ska gå så bra att vi kan sluta våra ordinarie arbeten under vinterhalvåret, för att då kunna arbeta med att ta fram och göra iordning veden, genomföra översyn och reparationer.

Till sist måste vi konstatera att vi trivs storartat med vårt arbete och hoppas på många fina somrar framöver tillsammans med gamla och nya passagerare.

Skepparen och maskinisten

S/S Boxholm II

S/S Boxholm II är ett av Sveriges sista vedeldade ångfartyg. Hon är byggd vid Ljunggrens Verkstads AB i Kristianstad år 1904 och hopmonterad vid Sommens strand. Premiärturen gick av stapeln den 10 juli 1904.

Hon byggdes som pråm- och timmerdragare för Boxholms AB räkning. Akterskeppet byggdes om 1922 och försågs med sittplatser. Sedan 1966 går hon endast som passagerarfartyg.

Data

Längd ö.a. 20,3 m. Bredd 4,75 m. Depl. 37 ton. Djup 2,00 m. Maskin 85 hkr compoundmaskin, panna av skotsk typ, ångtryck 7,5 kg, propellervarv 160-180. Max.fart 9-10 knop. Max 116 passagerare. Besättning 3 man. Stålskrov. Såväl maskin som panna i originalskick

Ursprunglig ägare Boxholms AB. Nuvarande ägare Rune Hektor, Rune Hektor, Boxholm och Sven-Olof Sjöberg, Hovetorp, Torpa.

Hemmahamn Laxberg.

Tidigare befälhavare: J A Sundgren, Adolf Sjöberg, Frithiof Andersson, J A Sjögren, Erik Andersson (57 tjänsteår ombord) och Rune Hektor 1975-.

Sven Sjöberg maskinist i ca 20 år

En liten tillbakablick .....

Så här kunde en arbetsdag se ut på sextiotalet, då vår gamla dam var i sin krafts dagar. Efter sin pensionering sysslar hon, som alla vet, med lättare transporter.

Besättningen bestod då av skeppare Erik Andersson, som arbetade på "Boxholm II" från 1917 till 1974, de sista åren som skeppare, maskinist Sven Sjöberg, som arbetade ombord från 1951 till 1967 och Sven-Olof Sjöberg som började 1961, då som tredjeman ombord men sedan 1967 som maskinist.

Sven-Olof är den ende av de tre som fortfarande är med, numera även som delägare i båten.

Frågan är vem som åldrats mest. Sven-Olof eller Boxholm II?

Inga-Britt Sand, sekreterare

En pråmbyggare berättar .....

Vid 15 års ålder började Sture Jonasson hjälpa till att bygga pråmar. Det var 1926. De första pråmarna byggdes på 1860-talet. När pråmtrafiken var som livligast fanns på sjön Sommen 11 stora pråmar som bl a forslade brännved, träkol och massaved. Tre mindre pråmar fanns också i sjön, en var vedpråm till "Boxholm 1", de två övriga användes till att köra ut boskap till öarna på sommarbete. Av dessa finns idag endast en kvar. Den underhålls av en bildad "Pråm-förening."

Efter 1911 har ingen ny pråm byggts vid Rödjenäs. Men de senare byggda pråmarna var jämväl så gott som nybyggen. Det enda ursprungliga på dem var de gamla järnspantarna. Tillgången till bra virke var avgörande för att kunna bygga

en fullgod pråm, framhåller Sture Jonasson. Som virke användes kärnfuru. Pråmarna nitades, spikades och skruvades ihop. Ca 2.000 nitar gick åt.

I slutet av 1950-talet byggde Sture Jonasson sina pråmar ensam. Men som mest sysselsatte pråmbyggandet 5-6 man.

Pråmbyggaren Sture Jonasson vid pråm nr 2. Längd 24,35m, Bredd 5,55m och höjd 1,60m.

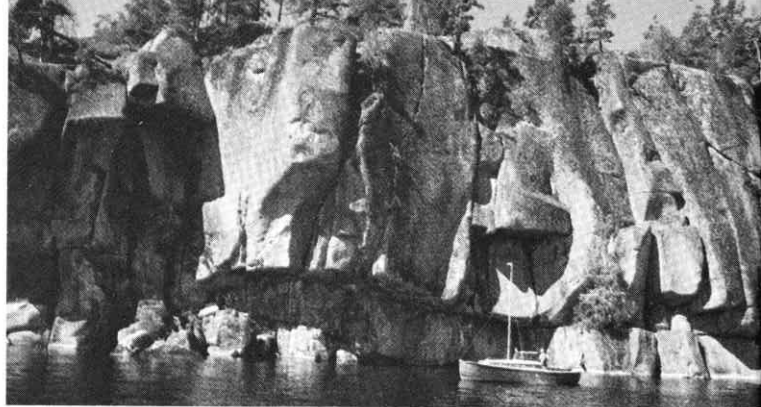

Om jättar och troll som i bergen bo .....

Leonard Fr. Rääf vet att berätta i sina "Samlingar och Anteckningar till en beskrifning öfver Ydre Härad i Östergöthland" (Linköping 1856) följande.

"Fordomdags var i Torpa en klockare vid namn Hans, som en söndag skulle åtfölja ett brudhof från Kyrkan till Flanhult. Men emedan han blef försinkad af åtskilliga efter Gudstjensten förefallande göromål, hvarunder Presten med öfriga afforo, nödgades han resa ensam efter, medhafvande, som vanligt, Communion-sakerna eller de så kallade Skenbudstygen. När han kom till Svalberget på Svalön under Löfåsa blef han dit intagen och såg en myckenhet Troll, åt hvilka kål kokades uti en stor kittel. Han passade då sitt ram att hålla litet messe-vin i koket, hvarigenom Trollen, när de började äta, samtliga blefo yra, och en bland dem benämnd Kålsupen föll i elden och brände up sig. Under denna villervalla kom Klockaren lyckligen utur berget och framhann till bröllopgården innan måltiden var slutad, hvarest han på fråga om orsaken till det långa dröjsmålet fick lemna berättelse om hvad sig med honom tilldragit."

"Nära invid ett af de stora berg som höja sig på Sommens stränder, satt en gång en metare i sin båt. Bäst det var såg han berget öppnas och derinne en Jättegumma som kokade fisk uti en mycket stor gryta. Hos henne satt Jättefar, ännu mera ålderstigen än hon, och så försvagad att han icke förmådde föra maten till munnen, knappast tugga honom, därför så snart fisken var färdig, aflyfte gumman hans hufvud och nedhällde med ens grytans hela innehåll i hans mage, hvarefter hon åter påsatte hufvudet. Mannen började då långsamt tugga, och sade: det var ett skönt gubbamål."

**Vi säljer inte ångbåtar
- men 88 års båt och motor
till Sveriges lägsta pris**

HUGES och **YAMAHA**
- ett oslagbart team

HUGES MARINA

Hamnen · Tranås · Tel. 0140/115 90, 182 00

Östgöta Enskilda Bank

Grundad 1837

**Personlig service
Snabba besked
Bra villkor**

TRANÅS PÄLSRIKET

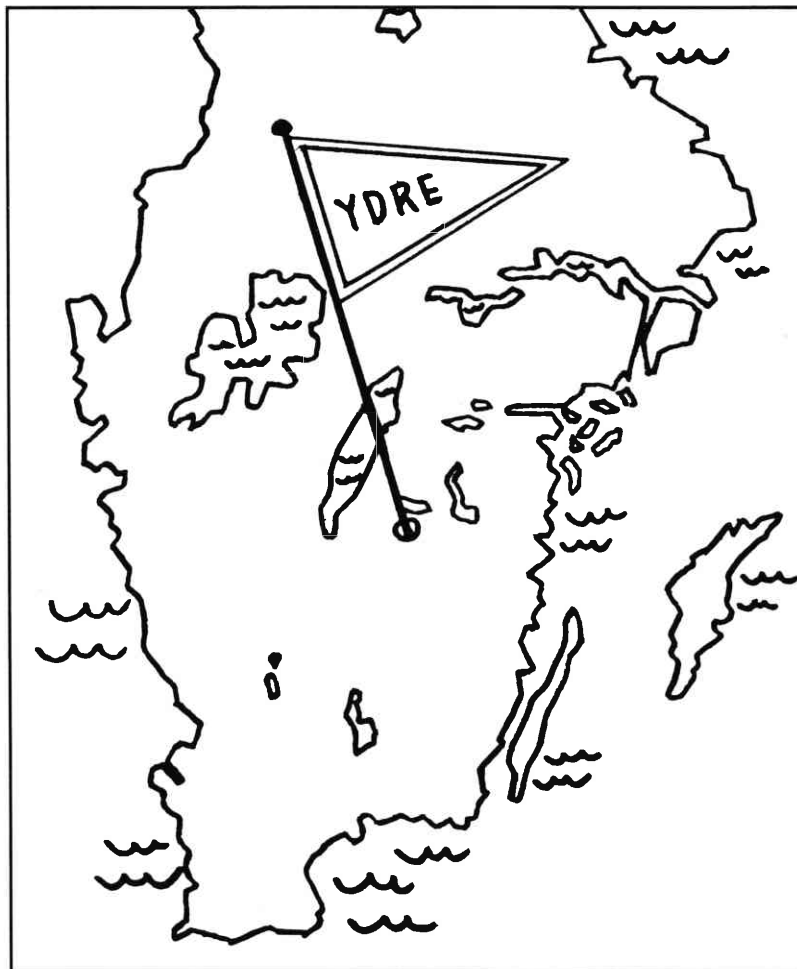

Hälsar Dig välkommen sommaren 1988

- Shopping utefter en av landets vackraste Storgator
- Hantverk
- Musikfest 1/7- 3/7
- Pälsshow-visning 11/7 - 12/8
- Musik kring sjön Sommen 1/8 - 7/8
- Bad - Båtturer - Camping
- Cykelled Vättern - Sommen
- Fiske
- Golfbana 18-håls
- Kanoting
- Vandringsled Tranås - Gränna
- Hultet Hembygdsmuseum (unik)

Vid vackra sjön Sommen ligger Hätte Camping.
Där finns campingstugor med 4 bäddar för 175:-/dygn.

För ytterligare information kan Du kontakta
Turistbyrå Torget, tel 0140-68333.
Turistbyrå Hätte, öppen 13/6-14/8, tel 0140-17482.

YDRE KOMMUN

**i Östergötland
med centralorten
Österbymo**

Ydre satsar . . .

. . . för framtiden, för företagande och boende.

Vill Du veta vilka möjligheter Ydre erbjuder Dig och Ditt företag, ring eller skriv till:

Sven Blom

Kommunkontoret

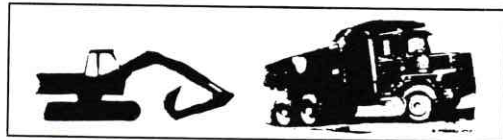
570 60 ÖSTERBYMO

Tfn 0381-603 30

Om du inte vill ha båten
på vårt "lagerhotell",
så klarske Du har annat
behov vi kan hjälpa Dig med.

LAGERHOTELL

Målning
och
golvbeläggning
under ansvar

Spektrum

STURES
FÄRGHALL

Storg 36, TRANÅS, 0140-142 50

BOXHOLMS KOMMUN

är en av Östergötlands minsta kommuner. Den rymmer inom sig rikt varierad natur, öppen jordbruksbygd, stora skogsområden och ett flertal sjöar där ibland Sommen med sina rika möjligheter till fiske, bad, båtsport och rekreation.

I Malexander finns en nyanlagd STUGBY intill Sommen. Prova den för Dig och Din familj. Humana priser.

Boxholms kommun har steg för steg byggt ut samhällets service. Detta arbete kommer målmedvetet att fortsät-

ta. Näringslivet är inte bara stål- och skogsindustri även om ca 1.100 är sysselsatta inom dessa näringar inom de större företagen i centralorten. Under senaste 10-årsperioden har tillkommit ett antal företag inom tillverknings- och servicesektorerna. Vi söker utveckla den kommersiella service i samverkan med köpmännen, banker m.fl. Fler initiativ välkomnas. Boxholms kommun vill vara och anser sig vara en företagsvänlig kommun.

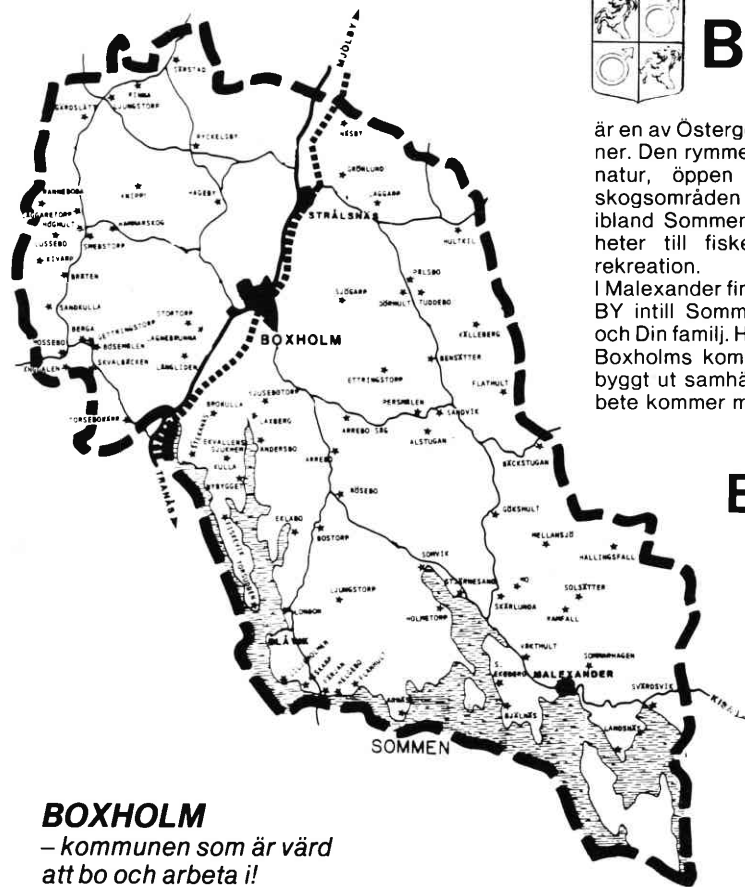
BYGGA OCH BO I BOXHOLM

I kommunen finns valfrihet i boendet. Önskar Du lägenhet finns tillgång på sådana i välplanerade bostadsområden. Vill Du ha ett eget hem kan Du lätt få det i någon av kommunens tätorter – BOXHOLM, STRÅLSNÄS och MALEXANDER. Tillgången på tomtmark är god. Bland annat i Malexander planeras för ett marknära boende i radhuslägenheter och i friliggande hus.

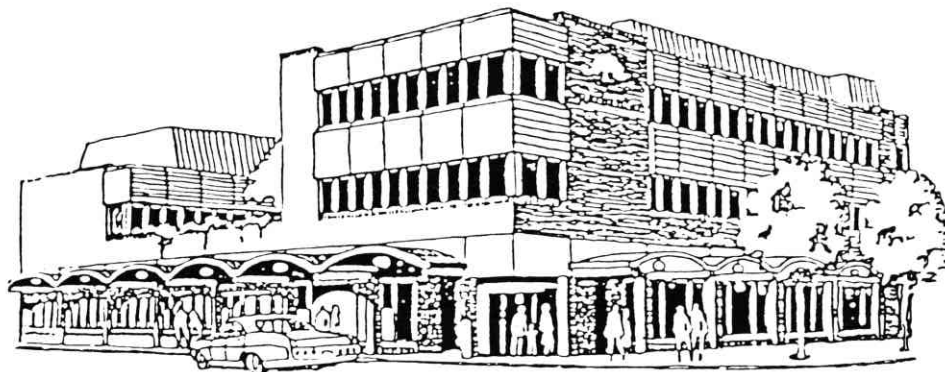
För ytterligare information kontakta gärna kommunstyrelsens ordförande Svante Larsson och kanslichef Sigvard Paulsson, tel. 0142/510 80.

BOXHOLM

– kommunen som är värd att bo och arbeta i!

Välkommen till Sparbanken i alla bankaffärer

Vi har öppet måndag–fredag 9.30 – 17.30
Våra minibanker «MINUTEN» betjänar dig även då
banken är stängd

- PRESENNINGAR
- LAGERHALLAR
- FESTTÄLT
- INDUSTRIDRAPERIER

Jonsereds

PRESENNINGAR HALLAR

Jonsereds Godsskydd AB, Linnégatan 21
602 23 Norrköping. Tel. 011-16 23 00

- BYGGVARUHALL
- TRÄVAROR
- BYGGSHOP
- SNICKERI

Byggnadsvaror

Industriqatan 2 Tel 0-40 100 90

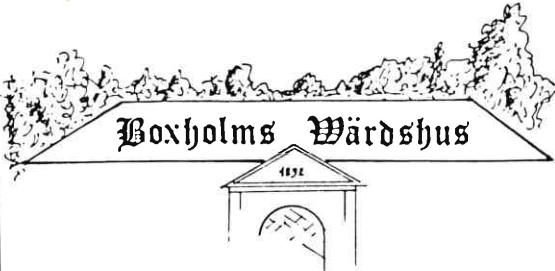
träffpunkten för byggfolk

Kom ihåg!

Det är billigt att hyra

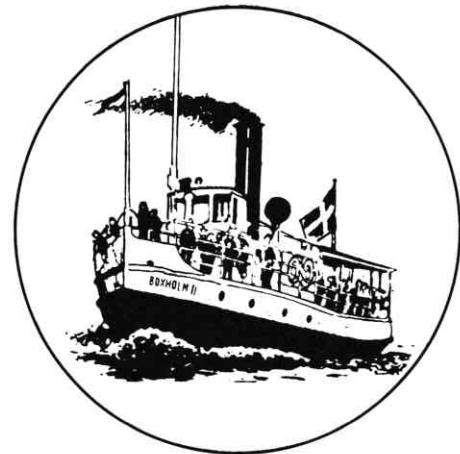
Jonsereds presenningar

Nederlag hos: AB D Johansons Byggnadsvaror

Boxholms Wärdshus

Ät hos oss före eller efter sjöturen.
Vill Ni ha mat eller kaffe ombord
tala med bokningen för Boxholm II
eller ring oss på tel 0142-51996.

Vill Ni äta ombord
eller kanske fika med något gott till
då står vi gärna till tjänst.
Vi har också en modern festvåning
med plats för 120 personer.
Tala med bokningen "Boxholm II"
eller ring 0140-181 65, 182 70.

Välkomna!

BENGTSSONS **F**ESTSERVICE

Lena och Leif Bengtsson

Turlista för Torgturen och övriga turer

Fredagar fr o m 1/7 t o m 12/8 1988

Från Idebo (Norra Vi-fjärden)	07.00
via Såнна brygga till Malexander	08.00
Fortsätter till Svensbo , Färjan, Fiskarp	08.35
och Liljeholmen till Tranås hamn	09.45
Uppehåll till	14.00
Från Tranås hamn	14.00
Bryggorna i omvänd ordning	
Till Malexander (baduppehåll 45min)ca	16.45
Från Malexander	ca 17.30
Åter i Tranås hamn	ca 19.30

Biljettpriser till eller från Tranås

Idebo, Såнна, Malexander ToR	50:-
Svensbo ToR	30:-
Färjan och Liljeholmen ToR	20:-
Enkel resa och barn 7-15 år halva priset	

Att observera: Rundturen kl 14.00 från Tranås hamn kan vid vackert väder snabbt bli fullbokad redan efter båtens ankomst 09.45. I extrema fall är båten fullbelagd redan vid ankomsten till Tranås och kan då icke ta passagerare från Tranås.

Prislista för beställningstrafik 1988

3 timmars kryssning 1.500:-

Därefter Tillägg av timmar 400:-/tim

Avbeställningsavgift 500:- (inom 3 veckor)

För lövad båt tillkommer 200:-

Förfrågning och bokn. tel 0142-52110, 50207, förfr. även mobiltel.(båten) 010-39 28 63.

Rundtur

2 tim kryssning från Tranåsbaden, Hätte och Malexander torsdagar från 7 juli t o m 11 aug.

Från Tranåsbaden 10.30, Från Hätte 11.00

Pris 30:-, barn 7-15 år 10:-

Eventuellt kan mindre grupper medfölja från Tranåsbaden 12.30 eller Hätte 13.15 till

Malexander (obs enkel resa).

Ångbåtens Vänner planerar att göra följande turer för allmänheten: 3/7, 10/7, 17/7, 24/7 och 31/7. Samtliga turer söndagar kl 15.00 från Tranås.

Reservation för ändringar, se ortspressen.

Biljettbeställning via turistbyrå 0140-68333

Glöm inte Medlemsturen

Den går tisdagen den 9 augusti kl 19.00 från hamnen i Tranås. **Helt gratis för medlem.** Se ortspressen.

Pråmdansen ordnas lördagen den 23/7. Beträffande båttur se ortspressen. Ring 0140-12645.

Vägbeskrivning till bryggorna norr om sjön Sommen

**Riksväg 32 till Boxholm. Tag av mot
Malexander.**

Laxberg: Åk ca 2 km (över Lillån), tag av åt höger och följ skyltning till Laxberg.

Blåvik: Tag av vid skylt Blåvik. Åk till Blåviks kyrka.

Färjan: Tag av vid skylt Blåvik. Följ skylt till Färjan. Eftersom bryggan ligger på andra sidan färjeläget måste man färja över. Färjan går hel- och halvtimme.

Malexander: Följ skyltning till Malexander kyrka. Bryggorna kan även nås från riksväg 134, Kisa-Österbymo. Tag av vid Pinnarps badplats mot Malexander, ca 2 mil mycket krokig väg.

Sommen: Riksväg 32 till Sommen, åk över järnvägen till Sommens Pensionat.

Tranås hamn: Följ skyltning till hamnen.

DHR:s brygga: Följ skyltning till DHR.

Vägbeskrivning till bryggorna söder om Sommen

Riksväg 131 Tranås-Österbymo.

Hätte: Åk ca 2 km. Följ skylt Hättebaden.

Torpa: Tag av mot Torpa kyrka, åk förbi kyrkan och Torpa Gård, tag till höger mot sjön.

Asby: Följ skylt Asby brygga.

Sånna: Tag av vid Asby kyrka mot Norra Vi. Följ skylt mot Marek. Sånna kan även nås från riksväg 134. Tag av mot Norra Vi. Följ skyltning mot Marek.

Riksväg 134 Kisa-Österbymo.

Norra Vi, Vassvikens brygga: Väg mot Ribbingshov.

Idebo: Följ skylt mot Svenningeby. Tag av mot Idebo och fortsätt förbi Idebo gård till bryggan.

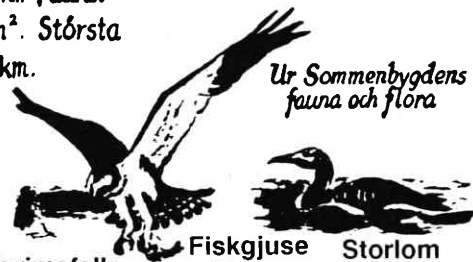
Karta över sjön **SOMMEN** med omgivningar

Sjöns totala yta är 156,6 km², därav utgör de ca 300 barna 30 km². Största längd o. bredd 36 resp. 20 km. djup omkr. 60 m.

Ur Sommenbygdens
fauna och flora

Pilgrimsfalk

Fiskgjuse

Storlom

Röding

Sandlilja

Mosippa

Sommen, Du ljuvliga, glittrande sjö!
Du har skänkt friluftssälskande
människor många avstressande
timmar och dagar.
Få sjöar i vårt land kan erbjuda
en så trivsamt miljö som Sommen.
Du har ofta belönats med titeln
"Sveriges vackraste sjö".

Ur Turisthandbok av Elis Kågen

